

**ПОЛТАВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ
ІМ. М. В. ОСТРОГРАДСЬКОГО**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ПАНО ім. М. В. Остроградського
від 18.05.2026 № 204-ОД

Директор
ЗЕЛЮК Віталій

ПРОГРАМА

**здійснення супервізії учителів та керівників і заступників керівників
закладів загальної середньої освіти, які впроваджують
Державний стандарт базової середньої освіти в другому циклі базової
середньої освіти**

**«ГРУПОВА СУПЕРВІЗІЯ ВЧИТЕЛІВ І КЕРІВНИКІВ НУШ:
ПРОФЕСІЙНИЙ ДІАЛОГ І РОЗВИТОК ОСВІТНЬОЇ ПРАКТИКИ »**

Полтава – 2026

Розробник(и): Полтавська академія неперервної освіти ім. М. В.Остроградського (Буйдіна Олена Олександрівна, завідувачка кафедри розвитку освітніх галузей; Королюк Світлана Вікторівна, завідувачка кафедри освітньої політики)

Напрямок підвищення кваліфікації: надання послуги супервізії (ГХЗВ).

Термін дії програми: з 09.04.2026 року до 31.12.2030 року.

Рецензенти:

Касьянова Ольга Володимирівна, заступник директора з наукової роботи Луганського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент.

Полтавська Дар'я Анатоліївна, директорка Миргородської гімназії №2 Миргородської міської ради Полтавської області.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми.

В умовах реалізації освітньої реформи «Нова українська школа», вибудовування системи безперервної освіти, збільшення навантаження на вчителів під час війни, інших суспільних та освітніх викликів глибокого значення набуває питання своєчасної допомоги та якісної підтримки для освітян. У законах України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту» задекларовані поняття професійного розвитку педагогічних працівників (ст. 59 Закону України «Про освіту»), надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) (п. 2 ст. 54 Закону України «Про повну загальну середню освіту»), закладені основи для створення умов щодо розбудови інституту супервізії в Україні.

Супервізія – це комплекс заходів з надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам на добровільних засадах, що сприяє вдосконаленню їх професійної діяльності та професійному розвитку. Супервізія здійснюється на засадах людиноцентризму, доступності, відповідальності, академічної доброчесності, академічної свободи, добровільності, об'єктивності, гуманізму, демократизму, сприяння навчанню протягом життя.

Програма здійснення групової супервізії педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти (*далі – програма*) розроблена з урахуванням вимог чинного вітчизняного законодавства у сфері освіти, зокрема законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 (зі змінами), Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії), затвердженого наказом МОН від 14.06.2024 № 855, професійних стандартів за педагогічними професіями, Типової програми підготовки (підвищення кваліфікації) надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН від 13.09.2024 № 1311 тощо.

В умовах реалізації експериментального проєкту (*далі – експериментальний проєкт*) щодо закупівлі послуг з підвищення кваліфікації та супервізії педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 05.11.2025 № 1439) супервізанти можуть отримати послугу супервізії після реєстрації в державній інформаційно-комунікаційній системі підтримки організації, забезпечення та реалізації професійного розвитку педагогічних та/або науково-педагогічних працівників та подання запиту щодо здійснення супервізії. Програма задає рамку здійснення супервізії педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти під час упровадження експериментального проєкту. Зміст програми спрямований на формування і розвиток компетентностей,

необхідних для професійного зростання педагогічного працівника, подолання професійних труднощів, дотримання професійних стандартів та ін.

Цільова група: учителі та керівники й заступники керівників закладів загальної середньої освіти, які забезпечують реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти в другому циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання).

Обсяг (тривалість): групова супервізія – 20 годин.

Особливості реалізації програми. Реалізація програми передбачає проведення групової супервізії як структурованого процесу професійної підтримки, рефлексії та спільного осмислення педагогічної практики. Групова супервізія здійснюється відповідно до визначеного алгоритму та включає три взаємопов'язані етапи. Склад супервізійної групи за програмою становить 10 осіб, що забезпечує можливість активної взаємодії, професійного діалогу та підтримки кожного учасника.

Перший етап – підготовчий. На цьому етапі визначаються професійний запит супервізанта, напрями професійного розвитку та актуальні професійні труднощі. Супервізор окреслює правила взаємодії, часові межі та особливості проведення супервізійної сесії. Формується план і графік проведення супервізії, добираються методи та форми професійної підтримки.

Другий етап – основний. Передбачає проведення супервізійних зустрічей відповідно до погодженого плану. Супервізант презентує професійну ситуацію або проблему, учасники ставлять уточнювальні запитання, здійснюють групове осмислення запиту, висловлюють професійні міркування та можливі підходи до розв'язання ситуації. Важливою складовою є рефлексія супервізанта та визначення подальших професійних дій. За потреби план супервізії може коригуватися.

Третій етап – підсумковий. На завершальному етапі здійснюється узагальнення результатів супервізії, анкетування учасників для отримання зворотного зв'язку та визначення подальших потреб у професійній підтримці. Супервізор оформлює відповідну документацію та готує звіт про проведення супервізії. За результатами проходження супервізійного циклу учасникам може видаватися відповідне свідоцтво, погоджене адміністрацією закладу освіти.

Форма (форми) здійснення супервізії: інституційна (очна, дистанційна).

Мета здійснення супервізії: здійснення комплексу заходів із професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам закладів освіти згідно з вимогами професійних і освітніх стандартів.

Завдання супервізії:

- допомога у визначенні професійних можливостей, потреб і труднощів у педагогічних працівників, ресурсів мотивації їх професійного розвитку;
- здійснення аналізу професійної діяльності педагогічних працівників;
- професійне консультування (допомога) педагогічним працівникам за результатами аналізу їх професійної діяльності;
- професійна допомога в запобіганні (попередженні) та подоланні професійних труднощів;
- сприяння в дотриманні професійних і освітніх стандартів педагогічними працівниками.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

професійні компетентності відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом МОН від 29 серпня 2024 року №1225): мовно-комунікативна (А1), предметно-методична (А2), інформаційно-цифрова (А3), психологічна (Б1), емоційно-етична (Б2), педагогічного, партнерства (Б3), інклюзивна (В1), здоров'язберезувальна (В2), прогностична (Г1), організаційна (Г2), оцінювально-аналітична (Г3), здатність до навчання впродовж життя (Д1);

професійні компетентності відповідно до професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства економіки України від 17 вересня 2021 року № 568-21: компетентність стратегічного управління персоналом (А3), лідерська (В1), емоційно-етична (В2), педагогічного, соціального та мережевого партнерства (В3), інноваційна (Д1), здатність до навчання впродовж життя (Д2).

Очікувані результати супервізії:

- поглиблене розуміння власної практики: усвідомлення педагогічними працівниками професійних можливостей, потреб і труднощів, а також віднайдення ресурсів мотивації для професійного розвитку;
- розширення досвіду використання професійних інструментів: ознайомлення педагогічних працівників з новими методиками, підходами та стратегіями для успішної професійної діяльності;
- розвиток критичного мислення та здатності до рефлексії: стимулювання педагогічних працівників до аналізу власних дій, ухвалення відповідальних рішень та пошуку нових шляхів розв'язання проблем;
- оптимізація роботи педагогічних працівників, підвищення її ефективності та досягнення кращих результатів;
- дотримання педагогічними працівниками професійних стандартів та інших нормативно-правових документів.

Система та критерії оцінювання результатів здійснення супервізії:
 верифікація результатів супервізії – установлення відповідності між запланованими і досягнутими результатами циклу супервізії, проведена рефлексія професійної діяльності.

Документ про здійснення супервізії: свідоцтво про проходження супервізії.

Вартість: 600 грн

2. РОЗПОДІЛ ГОДИН НА ОРГАНІЗАЦІЮ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДТРИМКИ ТА ДОПОМОГИ ПЕДАГОГІЧНИМ ПРАЦІВНИКАМ (ЗДІЙСНЕННЯ СУПЕРВІЗІЇ) У СФЕРІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Форма супервізії - групова

Назва етапу	Групова (академ. годин)
Підготовчий етап	2
Основний етап	16
Заключний етап	2
Усього	20

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Підготовчий етап передбачає здійснення супервізантом самооцінювання професійної діяльності, визначення напрямів професійного розвитку чи педагогічних проблем; формування плану та графіка здійснення циклу супервізії; вибір форм та методів здійснення супервізії.

Основний етап передбачає реалізацію плану здійснення супервізії за узгодженим графіком, коригування плану здійснення циклу супервізії та графіка (за потреби).

Заключний етап передбачає анкетування супервізанта для отримання зворотного зв'язку та подальшого планування заходів з надання професійної підтримки та допомоги (за потреби); складання супервізором документації за результатами циклу супервізії.

Список супервізорів на регіональному рівні, які підвищили кваліфікацію за темою «Організація і проведення групової супервізії у сфері загальної середньої освіти» у 2025 році: [перейти за покликанням](#).

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : постанова Кабінету Міністрів України від

- 21.08.2019 № 800 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.02.2026).
2. Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 20 вересня 2024 року № 1349 : наказ Міністерства освіти і науки України.
  3. Про затвердження Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) : наказ Міністерства освіти і науки України від 14.06.2024 № 855. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1201-24#Text> (дата звернення: 11.02.2026).
  4. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity> (дата звернення: 11.02.2026).
  5. Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» : наказ Міністерства освіти і науки України від 17.09.2021 № 568-21. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2021/09/22/Nakaz-568-zatverdzh-standartu-keriv.22.09.pdf> (дата звернення: 11.02.2026).
  6. Про затвердження Типової програми підготовки (підвищення кваліфікації) надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 13.09.2024 № 1311. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-prohramy-pidhotovky-pidvyshchennia-kvalifikatsii-nadavachiv-posluh-z-profesiinoi-pidtrymky-ta-dopomohy-pedahohichnym-pratsivnykam-zdiisnennia-supervizii-u-sferi-zah> (дата звернення: 11.02.2026).
  7. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 18.02.2026).
  8. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 18.02.2026).
  9. Про реалізацію експериментального проекту щодо закупівлі послуг з підвищення кваліфікації та супервізії педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 05.11.2025 № 1439. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-realizatsiiu-eksperymentalnoho-proektu-shchodo-zakupivli-posluh-z-pidvyshchennia-y-t51125> (дата звернення: 11.02.2026).

Основна література

1. Супервізія і супер Я : супервізійний гайдбук. Борисенко Ю., Касатова О., Стягунова О., Фільчакова Т., Шеховцова Я. Київ : УІРО. 2025. 31 с. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/uied-prof-30.09.2025.pdf> (дата звернення: 11.02.2026).
2. Супервізія не ревізія : методичний poradnik / Ю. О. Борисенко, О. А. Венгловська, Г. В. Гладкова, І. М. Новик, О. О. Стягунова, О. Ф. Федоренко, Я. В. Шеховцова. Київ : УІРО, 2025. 245 с. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/08/uied-20.08.2025.pdf> (дата звернення: 11.02.2026).
3. Організація і проведення групової супервізії у сфері загальної середньої освіти (за програмою підвищення кваліфікації тренерів-супервізорів у сфері загальної середньої освіти) : путівник для тренерів / укладачі О. Боярчук, І. Горбенко, Л. Микитюк, О. Федоренко. Київ, 2025, 84 с. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/uied-15.09.2025.pdf> (дата звернення: 11.02.2026).
4. Учительський апгрейд: самооцінювання професійної діяльності : збірник діагностичних матеріалів / Ю. Борисенко, О. Венгловська, Г. Гладкова, І. Новик, О. Стягунова, О. Федоренко ; за заг. ред. І. Новик. Київ : УІРО, 2024. URL : <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/uchytelskyj-apgrejd-samooczinyuvannya-profesijnoyi-diyalnosti.pdf> (дата звернення: 11.02.2026).